

Publiceringsdatum

2026-04-10

Arbetsgruppsmöte UBit

Dokumenttyp	Minnesanteckning
Mötesdatum	2026-04-09
Plats	Microsoft Teams
Sammanställt av	Sara-Maria Herrman

Deltagare

Namn	Organisation
Närvarande	
Christian Bohlin	Västra Götalandsregionen
Christina Thordén	Göteborgsregionen
Fredrik Nilströmmer	Borås stad
Jenny Broberg Kudryk	Fyrbodals kommunalförbund
Lars Carlén	Trollhättans stad
Mikael Carlsson Kerstell	Byanätsforum
Sara-Maria Herrman	Västra Götalandsregionen (sammankallande)
Adjungerade	
Cecilia Lundin Arildsson	Västra Götalandsregionen
Daniel Morgah	Västra Götalandsregionen
Johan Sandström	Västra Götalandsregionen
Malin Dahl	Ramboll Management Consulting
Sara Sandberg	Ramboll Management Consulting
Frånvarande	
Eric Åkerlund	Västra Götalandsregionen
Fredrik Edholm	Skaraborgs kommunalförbund
Madelene Alfinsson	Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund
Maria Henriksson	Coompanion
Mattias Karlsson	Länsstyrelsen

Mötets syfte

Syftet med mötet är att använda UBit som referensgrupp för att pröva och kvalitetssäkra de resultat som tagits fram under den första sprinten i arbetet med strategisk konnektivitet i Västra Götaland.

Mötet syftar till att:

- ge referensgruppen en samlad bild av nuläge, behov och kommande steg i arbetet
- fånga perspektiv och erfarenheter från olika aktörer i konnektivetsfrågor
- identifiera vad som behöver förtydligas, kompletteras eller utvecklas vidare
- skapa en gemensam förståelse för hur arbetet bör tas vidare i nästa sprint

Det fattas inga beslut vid mötet. Referensgruppens roll är att bidra med perspektiv, erfarenheter och kritiska frågor som stärker kvaliteten i det fortsatta arbetet.

Agenda

För att tydliggöra syftet med varje punkt i agendan anges en bokstav före rubriken. Bokstaven **I** står för *information* och markerar punkter där syftet är att ge deltagarna en uppdatering utan att det krävs någon diskussion. Bokstaven **D** står för *diskussion* och används när punkten innebär att deltagarna gemensamt ska resonera kring ett ämne eller ge vägledning inför fortsatt arbete. Bokstaven **B** står för *beslut* och markerar punkter där gruppen förväntas ta ställning eller fatta ett formellt beslut.

Nr	Tid	Typ	Mötespunkt	Ansvarig
1	09:30	I	Inledande presentationsrunda – UBit och arbetsgruppen	Sara-Maria
2	09:40	I	Status efter sprint 1 – vad har tagits fram hittills	Sara-Maria
3	09:50	D	Nulägesanalys – Förutsättningar, infrastruktur, aktörskarta	Sara och Malin
4	10:20	D	Nulägesanalys – Regional styrning av konnektivitet i Sverige	Daniel
	10:40		RAST	
5	11:00	D	Behovs- och GAP-analys – Verksamhetsförmågor för kommunikationsnät	Sara-Maria
6	11:30	D	Behovs- och GAP-analys – Kommande behovsworkshops och deltagande	Cecilia
7	11:40	D	Övriga frågor	Alla
	12:00		Avslut	

Underlag

- 2026-04-09 Presentation av möte Ubit

Sammanfattning

1) Inledande presentationsrunda – UBit och arbetsgruppen

En presentationsrunda genomfördes där deltagarna kort beskrev sin roll, organisation och hur deras arbete relaterar till olika delar av konnektivitetssystemet. Ett dialogverktyg användes för att illustrera sambandet mellan fysisk infrastruktur, mjuk digital infrastruktur och digitalisering, med syftet att tydliggöra att värdeskapande uppstår först när dessa delar fungerar tillsammans.

Rundan visade att gruppen representerar olika delar av systemet, från teknisk infrastruktur och förvaltning till verksamhetsutveckling, styrning och innovation. Flera deltagare betonade vikten av helhetsperspektiv och ömsesidig förståelse mellan nivåer och roller.

Det framkom också att kompetens och ansvar ofta är spritt över flera funktioner och att många aktörer verkar i flera delar av systemet samtidigt. Detta bekräftar behovet av samordning och gemensamma referensramar i det fortsatta arbetet.

2) Status efter sprint 1 – vad har tagits fram hittills

Sara-Maria redogjorde för nuläget i arbetet och de leveranser som har tagits fram under den första sprinten. Fokus har legat på att etablera ett kunskapsunderlag och testa analysramar för nuläge, styrning och behov kopplat till konnektivitet.

Det tydliggjordes att arbetet befinner sig i en fas där material successivt utvecklas och prövas tillsammans med referensgruppen. Mötet användes därför som ett tillfälle att kvalitetssäkra innehåll och fånga perspektiv som kan bidra till att stärka analysen inför nästa steg.

3) Nulägesanalys – Förutsättningar, infrastruktur, aktörskarta

Sara och Malin presenterade de analysfrågor som ligger till grund för nulägesanalysen och hur arbetet med att beskriva systemet har

strukturerats. Fokus ligger inte enbart på den tekniska infrastrukturen utan på helheten av förutsättningar, aktörer och arbetsätt som tillsammans formar konnektivitetssystemet.

Det framgick att nulägesanalysen syftar till att besvara ett antal centrala frågor om hur infrastrukturen ser ut i olika delar av regionen, hur demografiska förutsättningar påverkar behoven samt hur livslängd och underhåll av befintliga nät påverkar framtida utveckling. En viktig del av analysen är också att beskriva hur regionens arbete bedrivs idag, vilka processer som finns etablerade och hur ansvar och roller är fördelade mellan olika aktörer.

En återkommande aspekt i presentationen var att nulägesanalysen behöver omfatta både strukturella och organisatoriska dimensioner. Det innebär att frågor om samverkan, ansvarsfördelning och resursanvändning behöver analyseras tillsammans med de tekniska förutsättningarna. Särskilt lyftes behovet av att förstå hur lokala, regionala och nationella nivåer samverkar i praktiken och vilka beroenden som finns mellan dem.

I diskussionen framkom att systemet befinner sig i ett tydligt skifte. Flera aktörer har under lång tid haft fokus på utbyggnad av infrastruktur, medan arbetet nu i allt större utsträckning handlar om förvaltning, robusthet och långsiktig funktion. Detta innebär att både arbetsätt och prioriteringar förändras, samtidigt som nya krav växer fram. Det noterades att det finns en upplevelse av att det "bubblar" i systemet, där många aktörer ser behov av förändring men där riktningen ännu inte är fullt etablerad.

En metodfråga som diskuterades särskilt var hur långt nulägesanalysen ska sträcka sig i beskrivningen av framväxande utveckling. Vissa aktörer har redan börjat arbeta på nya sätt eller identifierat nya behov, medan andra ännu befinner sig i tidigare arbetsätt. Detta skapar en utmaning i avgränsningen mellan att beskriva nuläget och att fånga sådant som ännu inte är fullt etablerat men som kan få stor betydelse framöver.

4) Nulägesanalys – Regional styrning av konnektivitet i Sverige

Daniel presenterade en översikt av hur styrningen av konnektivitet och digital infrastruktur är organiserad i Sverige, med särskilt fokus på den regionala nivåns roll och förutsättningar. Presentationen byggde på en

genomgång av styrdokument och strategier från olika regioner samt en analys av hur dessa omsätts i praktiskt arbete.

Det framkom att många regioner har övergripande strategiska dokument som berör digital utveckling och infrastruktur, ofta inom ramen för regionala utvecklingsstrategier eller motsvarande planeringsdokument. Dessa dokument ger en inriktning för arbetet men innehåller i varierande grad konkreta mål och genomförandeplaner kopplade till konnektivitet. I flera fall saknas tydliga implementeringsstrukturer eller operativa mekanismer för att omsätta strategierna i faktiska insatser.

En återkommande observation var att kopplingen mellan policy och genomförande ofta är svag. Strategier finns, men ansvaret för att driva utvecklingen är inte alltid tydligt fördelat mellan nivåer och organisationer. Detta innebär att initiativ kan bli beroende av enskilda aktörer eller projekt snarare än av etablerade styrformer. Det noterades att detta skapar variation mellan regioner, både i ambitionsnivå och i förmåga att omsätta strategiska mål i konkreta investeringar och åtgärder.

I analysen lyftes också betydelsen av finansieringsstrukturer och statliga stöd som en central del av styrningen. Regionala och nationella stödformer påverkar i hög grad hur och var investeringar i digital infrastruktur genomförs. Samtidigt framkom att styrningen ofta sker genom ekonomiska incitament snarare än genom tydliga mandat eller samordnade prioriteringar. Detta kan leda till att utvecklingen drivs av tillgängliga finansieringsmöjligheter snarare än av långsiktiga behov i systemet.

En viktig aspekt som diskuterades var relationen mellan nationell och regional nivå. Regionerna fungerar som en länk mellan statliga mål och lokala genomförandeaktörer, men att informationsflödet och ansvarsfördelningen mellan nivåerna inte alltid är tydligt. Det noterades att detta kan leda till att viktiga beslut eller prioriteringar tappar kraft i övergången mellan nivåer, särskilt när flera aktörer är involverade i samma process.

Vidare lyftes att styrningen i allt större utsträckning behöver hantera frågor om robusthet, resiliens och samhällsviktig verksamhet. Utvecklingen mot mer digitaliserade samhällsfunktioner innebär att konnektivitet inte enbart är en utvecklingsfråga utan även en fråga om säkerhet och kontinuitet i samhällsservicen. Detta ställer nya krav på

samordning mellan sektorer och på tydligare ansvarsfördelning mellan aktörer.

5) Behovs- och GAP-analys – Verksamhetsförmågor för kommunikationsnät

Sara-Maria presenterade arbetet med att identifiera och beskriva verksamhetsförmågor kopplade till kommunikationsnät och hur dessa används som grund för att analysera skillnader mellan nuvarande och önskat läge i systemet. Fokus låg på att skapa ett gemensamt språk för att beskriva vad systemet behöver kunna göra, snarare än att enbart beskriva tekniska lösningar eller organisatoriska strukturer.

Det framgick att analysen utgår från att behov uppstår i verksamheter och samhällsfunktioner, medan kommunikationsnäten utgör en möjliggörare för att dessa behov ska kunna mötas. Genom att formulera förmågor – exempelvis att kunna säkerställa tillgänglighet, robusthet eller kapacitet i olika situationer – blir det möjligt att tydligare identifiera var systemet fungerar väl och var det finns brister eller utvecklingsbehov.

En central del av resonemanget var att förmågor behöver förstås som något som skapas i samspelet mellan flera aktörer och komponenter i systemet. Det innebär att en brist i en förmåga inte nödvändigtvis beror på en enskild aktör eller teknisk lösning, utan kan uppstå genom brister i samverkan, styrning eller resurstillgång. Detta perspektiv lyftes som viktigt för att undvika att analysen reduceras till enbart tekniska frågor.

I diskussionen framkom att förmågebegreppet kan bidra till att skapa en mer systematisk grund för prioriteringar framåt. Genom att tydliggöra vilka förmågor som är kritiska för olika verksamheter blir det möjligt att föra mer konkreta samtal om investeringar, ansvar och utvecklingsinsatser. Samtidigt noterades att begreppen behöver vara tillräckligt begripliga och relevanta för att kunna användas i dialog med olika målgrupper, från tekniska specialister till beslutsfattare.

Det lyftes också att GAP-analysen inte enbart handlar om att identifiera brister, utan om att synliggöra skillnader mellan dagens arbetssätt och de förmågor som kommer att krävas framöver. I takt med att kraven på robusthet, säkerhet och kontinuitet ökar, behöver systemet utvecklas från ett fokus på utbyggnad till ett fokus på långsiktig funktion och

motståndskraft. Detta innebär att vissa förmågor som tidigare varit mindre framträdande nu blir mer centrala i planering och prioritering.

6) Behovs- och GAP-analys – Kommande behovsworkshops och deltagande

Cecilia presenterade planeringen av kommande behovsworkshops och hur dessa ska användas som en central metod för att samla in underlag till behovs- och GAP-analysen. Syftet med workshopserien är att fånga olika aktörers perspektiv på framtida krav på konnektivitet och att identifiera skillnader mellan nuvarande förmågor och de behov som växer fram i verksamheter och samhällsfunktioner.

Det framgick att workshoppen är en del av en bredare datainsamling som även omfattar intervjuer och andra dialogformer. Tanken är att skapa en samlad bild av behov i både den tekniska infrastrukturen och i de verksamheter som är beroende av den. Genom att involvera olika målgrupper i dialogen ska analysen få en förankring i praktiska erfarenheter och faktiska användningssituationer.

En central fråga som lyftes i samband med planeringen var att deltagandet från vissa målgrupper hittills har varit begränsat, särskilt från kommuner och stadsnät. Detta identifierades som en risk för analysens bredd och kvalitet, eftersom dessa aktörer har en nyckelroll i genomförandet av insatser inom konnektivitet. Det betonades därför att referensgruppen behöver bidra med synpunkter på hur arbetet kan utformas för att nå dessa grupper och skapa ett mer balanserat deltagande.

Diskussionen visade också att deltagande inte enbart handlar om att få representation från olika organisationer, utan om att skapa förutsättningar för meningsfull dialog. Det innebär att innehåll, frågor och arbetsformer i workshops behöver vara relevanta för deltagarnas vardag och ansvar. Om dialogen upplevs som för abstrakt eller alltför strategisk kan det påverka både engagemang och resultat.

Det noterades vidare att workshoppen har en dubbel funktion. De ska dels bidra med konkret underlag till analysen, dels fungera som ett sätt att testa och kvalitetssäkra de resonemang som utvecklas i arbetet. Genom att återkoppla preliminära slutsatser till deltagarna kan arbetsgruppen

säkerställa att analysen speglar verkliga förhållanden och att eventuella missförstånd fångas upp i ett tidigt skede.

7) Övriga frågor

Under mötet lyftes reflektioner kring engagemanget i konnektivitetsfrågorna hos vissa aktörer, särskilt på kommunal nivå. Det framkom att arbetet med bredband och digital infrastruktur i många kommuner i dag befinner sig i en mer förvaltningsinriktad fas, där fokus i högre grad ligger på drift och underhåll än på strategisk utveckling. Detta kan påverka både prioriteringar och möjligheten att avsätta tid och resurser till dialog och utvecklingsarbete.

Det noterades också att ansvaret för frågorna i flera organisationer är begränsat i omfattning och ofta utgör en mindre del av en tjänst. Detta kan bidra till att frågorna inte alltid får den strategiska uppmärksamhet som krävs, trots att de har stor betydelse för verksamheternas funktion och utveckling.

Diskussionen visade att detta inte nödvändigtvis handlar om bristande vilja eller förståelse, utan om att konnektivitet i många fall uppfattas som en etablerad grundfunktion snarare än ett utvecklingsområde. När infrastrukturen väl är utbyggd kan frågan upplevas som löst, samtidigt som nya krav på robusthet, säkerhet och kapacitet successivt växer fram.

Nästa möte

Datum	12 maj
Tid	09:30-12:00
Plats	Microsoft Teamsmöte